

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва та управління підприємствами

**ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни підготовки бакалаврів
Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Олійник Тетяна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та управління підприємствами.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

«25» квітня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» складена відповідно до Освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, що затверджена Вченою радою Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол від 26 квітня 2017 р. № 12).

Предметом вивчення дисципліни є принципи, методи та інструменти управління промисловим підприємством які пізнаються через систему специфічних особливостей: цілісність, диференціація, складність, динамічність, ступенем надійності функціонування, спроможністю використання альтернативних технологій, способів організації виробництва та управління.

Об'єкт вивчення навчальної дисципліни: виробнича діяльність промислового підприємства за його організаційно-управлінською структурою.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» ґрунтується на знаннях з дисциплін першого блоку бакалаврського рівня («Економіка підприємства», «Менеджмент», «Стратегія підприємства», «Організація виробництва» тощо).

Програма навчальної дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» складається з одного змістовного модуля.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета навчальної дисципліни: формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо організації управління промисловим підприємством з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування знань, умінь та навичок щодо:

- організації управління, принципів побудови системи управління, ідентифікації процесів управління;
- характеристики технологічних (процесних) та функціональних складових системи управління;
- проведення методології організаційного аналізу та проектування організаційних структур управління;
- визначення характеристики методичних підходів до оцінки ефективності організації управління;
- набуття умінь з проведення оцінки ефективності організаційних процесів та організаційних змін на промисловому підприємстві.
- навичок застосування системного підходу до організаційних

процесів;

- заходів моделювання організаційних систем та процесів;
- послідовності процесу формування організаційної системи та організаційно-структурних форм апарату управління підприємством.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

розуміти:

- систему управління промисловим підприємством;
- методи розробки організаційних рішень та оцінки їх ефективності;
- формування організаційних проектів у рамках промислового підприємства;
- систему управління промисловим підприємством;
- організацію управління в рамках промислового підприємства в контексті його розвитку.

знати:

- сутність основних понять і категорій науки організації управління;
- особливості і принципи побудування системи управління в рамках конкретного промислового підприємства;
- зміст, методи та послідовність аналізу системи управління промисловим підприємством та характеристику процедур його проведення;
- особливості формування сучасної інформаційної системи промислового підприємства та організацію документообігу підприємства.

вміти:

- аналізувати діючі організаційні структури управління;
- збалансовувати відповідальність та повноваження, визначати та формувати центри відповідальності;
- проектувати організаційні структури управління;
- складати посадові інструкції та положення про структурні підрозділи;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організаційних структур;
- обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення системи організаційних та технологічних зв'язків між підрозділами та службами підприємства, а також механізмів координації;
- формувати інформаційне забезпечення управління промисловим підприємством, використовуючи відповідні джерела інформації.

Вивчення дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» повинно забезпечити пізнання основних складових, закономірностей та принципів побудування системи управління, які ґрунтуються на дослідженні сукупності процесів управління як змістовної характеристики послідовності робіт та структур управління що відображають стійкий аспект системи на даний момент часу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4,0 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Основи теорії і методології організації управління підприємством

Поняття і суть організації управління підприємством. Підприємство як відкрита, динамічна соціально-економічна система. Необхідність організації системи управління підприємством. Еволюція поглядів і концепцій на процеси організації управління. Функціональний і структурний підходи в організації управління підприємством. Види підприємств. Види систем управління. Методологія організації управління підприємством. Мета і завдання організації управління. Технологія і практика організації управління.

Тема 2. Функціональні аспекти організації управління підприємством

Функціональний зміст управління. Функції управління виробництвом. Механізм управлінської діяльності. Склад основних підсистем системи управління і їхні основні характеристики. Формування функціональної структури управління. Визначення базового набору конкретних функцій управління. Формування типової функціональної структури управління, ланки управління.

Тема 3. Інституціональні аспекти організації управління

Завдання і зміст робіт із формування організаційних структур управління. Типологія структур управління. Основні елементи схеми структури. Порядок розробки положень про підрозділи та посадові інструкції. Процес формування організаційної структури. Методи формування організаційних структур. Показники ефективності організаційної структури. Корегування організаційної структури. Вітчизняний і зарубіжний досвід формування організаційних структур.

Тема 4. Процеси і процедури організації управління підприємством

Управління як впливовий процес. Зміст і властивості процесу управління. Етапи процесу управління. Інформація в системі управління. Управлінські операції. Класифікація операцій і процедур. Методологічні основи і задачі організації процесу управління. Функціональна матриця. Матриця повноважень із прийняття рішень. Документограми та оперограми. Регламентація процесу організації управління: сфера відповідальності, завдання, критерії ефективності діяльності, права керівників.

Тема 5. Технологія прийняття управлінських рішень

Виявлення управлінської проблеми. Попередня постановка мети. Кількісна і якісна оцінки суб'єкту (ресурси). Збір необхідної інформації і її аналіз. Визначення вихідних характеристик проблеми з врахуванням

обмежень, що накладаються. Обґрунтування і побудова формалізованої моделі проблемної ситуації. Розроблення альтернативних варіантів рішення проблеми. Вибір методу рішення. Економічне обґрунтування вибраного рішення. Вибір виконавців, визначення строків, оформлення і затвердження рішення. Організація виконання рішення і контроль за його виконанням. Економічний, соціальний, екологічний ефект.

Тема 6. Організація діловодства в системі управління

Порядок ведення діловодства на промисловому підприємстві. Оптимізація інформаційних документопотоків. Обробка документів, що надходять. Обробка документів, що відправляються. Реєстрація і контроль за виконанням документів. Класифікація документів, що забезпечують управління підприємством. Складання номенклатури справ. Формування і оформлення справ. Підготовка документів до передачі на архівне зберігання. Облік обсягу документообігу.

Тема 7. Діагностика і контроль системи управління підприємством

Поняття діагностики і контролю системи управління. Сутність, види, мета та завдання контролю. Поняття організаційного аудиту. Галузь, обсяг і види організаційного аудиту. Організаційний аудит як процес і як явище. Об'єкти і принципи організаційного аудиту.

Тема 8. Ефективність організації управління підприємством

Поняття ефективності організації управління. Комплексний підхід до питань ефективності: сутність і зміст. Інтегрована система показників як спосіб досягнення системної ефективності організації.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова література:

1. Богатко А.Н. Система управления развитием предприятия : Учебное пособие. / А.Н. Богатко. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 240 с.
2. Володькіна М.В. Організація управління промисловим підприємством : Навчальний посібник. / Володькіна М.В. – К.: КНЕУ, 2011. – 452 с.
3. Герасимчук В.Г. Діагностика системи управління підприємством : Навчальний посібник. / Герасимчук В.Г. – К.: Вища школа, 2005. – 324 с.
4. Завадський Й.С. Менеджмент. Підручник. / Завадський Й.С. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 2008. – 542 с.
5. Киржнер Л.А. Менеджмент организаций : Учебное пособие. / Л.А. Киржнер, Л.П. Киенко, Т.И. Лепейко та ін. – К.: КНТ, 2006. – 688 с.
6. Малин А.С. Исследование систем управления : Учебное пособие. / А.С. Малин, В.И. Мухин – М.: ГУВЭЦ, 2002. – 400 с.
7. Мельник М.В. Анализ и оценка систем управления на предприятиях : Учебное пособие. / Мельник М.В. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 335 с.

8. Мильнер Б.З. Теория организации : Учебник. / Мильнер Б.З. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 648 с.

9. Райченко А.В. Прикладная организация : Учебное пособие. / Райченко А.В. – СПб.: Питер, 2003. – 304 с.

10. Румянцева З.П. Общее управление организацией. Теория и практика : Учебник. / Румянцева З.П. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 342 с.

3.2. Додаткова література:

11. Аммельбург Герд. Предприятие будущего: Структура, методы и стиль руководства / Герд Аммельбург. – М.: Международные отношения, 2007. – 416 с.

12. Гвиашвили Д.М. Организация и управление : Учебное пособие. / Гвиашвили Д.М. – М.: МДГУ им.Баумана, 2008. – 435 с.

13. Кунц Г. Управление: системный и ситуационный анализ управленческих функций : Пер. с англ. / Г. Кунц, С. О'Доннел – М.: Прогресс, 2011. – Т. 1. – 495 с., Т. 2. – 511 с.

14. Курочкин А.С. Организация управлений : Учебник / А.С. Курочкин – К.: МАУП, 1996. – 532 с.

15. Смирнов Е.А. Основы теории организации : Учебное пособие. / Смирнов Е.А. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2008. – 350 с.

16. Смирнов С.В. Организация управления предприятием : Учебное пособие. / Смирнов С.В. – М.: Знание, 2012. – 320 с.

17. Чернявский А.Д. Організація управління : Навчальний посібник. / Чернявский А.Д. – К.: МАУП, 2008. – 367 с.

18. Фатхудинов Р.А. Производственный менеджмент : Учебник. / Фатхудинов Р.А. – М.: Банки и биржи, 2007. – 580 с.

19. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга : Пер. с нем. / Д. Хан – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.

3.3. Методичні рекомендації:

1. Олійник Т.І. Конспект лекцій з дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» – додається в НМКД.

2. Олійник Т.І. Методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» – додається в НМКД.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

3.4. Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

2. Джерела (див. перелік навчальної та довідкової літератури, а також різні професійні періодичні видання вітчизняного та закордонного походження).

3. Мережа Інтернет:

Административно-управленческий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aup.ru/books/i010.htm>.

Журнал «Экономика предприятия» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econompred.ucoz.ru/>;

Менеджмент. Бізнес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.management.com.ua.

Центр гуманитарных технологий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gtmarket.ru.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни «Організація управління промисловим підприємством» на підставі результатів поточного контролю та виконання контрольної роботи протягом усього періоду вивчення дисципліни, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль поєднує наступні види:

– тестування – дозволяє перевірити загальну підготовку до кожного заняття;

– розв'язування задач – дозволяє перевірити знання основних положень заданої теми, формує логічне мислення,

– опитування – дозволяє оцінити рівень знань під час безпосереднього (інтерв'ю) або опосередкованого (анкетування) спілкування;

– контрольна робота – дозволяє оцінити рівень опанування навчального матеріалу з певної теми або їх сукупності; можуть бути аудиторними (виконуються під час аудиторних занять), домашніми (виконуються в домашніх умовах до певного терміну), поточними (дозволяють оцінити рівень знань з певної теми), екзаменаційними (дозволяють оцінити рівень знань з дисципліни в цілому), фронтальними (виконуються групою), індивідуальними (виконуються індивідуально);

– індивідуальні завдання – мають на меті поглибити, узагальнити та закріпити знання, а також застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль поєднує наступні види:

– залік – дозволяє оцінити рівень опанування навчального матеріалу з навчальної дисципліни, що оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних

заняттях) протягом семестру;

– екзамен – дозволяє перевірити та оцінити отримані знання, уміння та ступінь опанування практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програми навчальної дисципліни.

Критерії успішності

Оцінка – **зараховано (А)** виставляється студентам, які глибоко й міцно засвоїли програмний матеріал (90-100%), вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладають, у їх відповідях теорія й практика тісно пов'язані. При цьому студенти без утруднення дають відповідь при видозміненні завдання, творчо застосовують набуті знання, правильно обґрунтовують прийняті рішення, виявляють навички системного підходу до вирішення поставлених завдань. Письмові роботи оформляють повністю до вимог державного стандарту.

Оцінка – **зараховано (В, С)** виставляється студентам, які твердо знають програмний матеріал значно вище середнього рівня (75-89%), грамотно та по суті його викладають, не допускають істотних неточностей у відповідях на запитання, виявляють аналітичні здібності при виконанні завдань, володіють необхідними навичками їх виконання. Письмові роботи оформляють із незначними відхиленнями від вимог державного стандарту.

Оцінка – **зараховано (D, E)** виставляється студентам, які викладають матеріал достатньо послідовно, однак виявляють знання тільки основного програмного матеріалу (60-74%), допускають окремі неточності, не досить правильні формулювання при викладі програмного матеріалу, одночасно володіють умінням виконання поставлених завдань. Письмові роботи оформляють в основному з вимогами державного стандарту.

Оцінка – **не зараховано (FX)** виставляється студентам, які не знають значної частини програмного матеріалу (0-59%), викладають його не послідовно, допускають істотні помилки, невпевнено, із великими утрудненнями виконують поставлені завдання. Письмові роботи подають із грубими порушеннями державного стандарту.